

Habis Nazım

22 Cumadelâhire sene 95 tarihli mektubun geldi. Evvela şunu ihtar edeyim ki cumadelâhirenin yirmi ikisi pazar günü idi. Halbuki İstanbul'dan posta çarşamba günü kalkıyor. Arada üç gün var iken yazılan mektup hususiyle böyle havadis-i alemin teceddütte fortne dalgasından seri bulunduğu bir zamanında olur ise eski salname göndermeye benzer. Binaenaleyh bu adet-i seniyyede devam ile Allah tama' ettim etine nüsha yazdım itine tutarsa da sikine tutmazsa da sikine yolunda kâğıt yazacaksan istemem. Adam gibi kâğıt yazacaksan o zaman cevap alırsın adam gibi kâğıt dediğim vapurun çıkacağı güne kadar her türlü havadisi havi olmalı.

Etmeli yok. Sana iki iş havale ettim kâğıtları Melik'in kardeşinde duruyor. Hâlâ almamakta veyahut alıp da iktizalarını icra etmemekte bir letafet var mıdır. Alınan kıyamet kadar postanın ferindeki .? posta olup kalmaz ya. Sizin bazılarınız adeta Rumeli beygirine benziyor. İğdiş etmedikçe kullanılamayacaksınız.

Hamdi'nin sözleri yerden göğe kadar haklı. Hatta ziyadenin imlasında bile hak onun yedindedir. Farsi'de bade dost manasınadır. O cihetle zenpare zendost demek olur. Gulampare de mahbub dost manasına olduğu gibi vaktiyle senin gibi şairliğe yeltenir. Mamafih zimmî gibi ümmî bir yadigâr Kur'an-ı Kerim'i açmış ve "Zarmus?" zar İsa'nın değildir Musa'nın değildir diye kelimeyi tashihe kalkışmış. Efendimiz de galiba onun ruhunu şad etmek için doğru bir kelimeyi hayal-i beytmal devletleriyle yanlışlatmak irade buyuruyorsunuz.

Ne güzel deliller buluyorsun. Mektubumun birini tarihinden yirmi beş gün sonra aldığına bana da yazmış olduğuna burhan gösteriyorsun. Ben şimdi bu ifadene ben evvelki yazışına da inanmamıştım ya sözüyle mukabele etsem ne dersin.

Mabeynde olan mektuplarımı soruyorsun. Evet öyle iki mektubum var fakat içinden benim ticaretle İskenderiye'ye gideceğimi kim istidlal etti ise Allah aklına fikrine iz'anına maşallah demekten başka ne denir. Ben o mektupları akrabamdan ticaretle İskenderiye'ye gider gelir bir adam vasıtasıyla göndermiş idim. Avrupa'dan Karabet namında birine gönderdiğim mektubun zarfı üzerine yalnız Karabet yazmıştım. İstanbul'da bir zat görmüş de bu da Kemal Bey'e yakışır mı imzasını Karabet koyuyor demiş. Bizim saraydaki mektuplardan benim İskenderiye'ye gideceğimi istihraç edenler de o akılda şeyler olacak. Harbin teceddüdü fikrinde ben de merhum, vaktiyle iç ağası eskilerinden biri hane günlerinde sürünür dururmuş. Paralar bitmiş istikrazı iktidarı kezalik. Akşam yemeği için zihnini birkaç saat meşgul ederek bir çare bulamadıktan sonra zobusunu çağırması. Kemal-i azametle akşam için bize bir pilav pişir demiş dışarı fırlamış. Biçare zobu uğraşmış uğraşmış biraz piring dolandırabilmiş fakat bir türlü yağ bulamamış. Piring kaynatmaya başlamış. O sırada ağa gelmiş, zobudan ne yaptığını sormuş. Piring buldum fakat yağ yok cevabını alınca ağa etrafına bakınmış aylarca temizlenmemiş dibinden tepesine kadar mum yağlarına gark olmuş. Bir şamdan gözüne ilişmiş hemen şamdanı kapmış. Pilav tenceresinin içine sokmuş da böyle yaparsan hem pilav yağlanır hem şamdan temizlenir demiş. İşte benim fikrime göre konağında da hem pilav yağlamak hem şamdan temizlemek teşebbüsüyle uğraşıyor. Zannederim ki pişecek pilavı kimsenin midesi kabul etmeyecektir.

Yazdığın selamların biri bizim Nuri Bey'den olacak demek ki görüşebiliyorsun. Melfuf mektubu kendisine verirsen memnun olurum.

Evvelki kâğıtlarımı ara. Cümlesine serian cevap isterim. Hamdi'nin cevabı da melfuftur. Baki selamlar.

fi 28 Cumadelâhire sene 95 (29 Haziran 1878)

Kardeşin

İmza: Kemal